

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงของโรงเรียนโนนศิลาสว่างวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ(Action Research) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ซึ่งดำเนินการเป็น 2 วงรอบ ผู้ร่วมวิจัยในครั้งนี้ มี 11 คน ได้แก่ ผู้วิจัย, ครู จำนวน 10 คน ซึ่งสมัครใจเข้าร่วมวิจัย โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และประเมิน มีระยะเวลาตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2554 ถึง เดือน ตุลาคม 2554 โดยใช้กรอบตามขั้นตอนการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 8 ขั้นตอนตามสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2541 : 10) โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถทำการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงได้ ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ
  - 3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้
  - 3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. การวิจัยสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูด้านการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง โรงเรียนโนนศิลาสว่างวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า การวัดผลประเมินผลนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ยังเป็นการทดสอบความรู้ความสามารถด้านทักษะพื้นฐานแบบเดิม โดยไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงส่งผลให้มาตรฐานด้านผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพทางการวิจัยในรอบที่ 2 และจากการสัมภาษณ์ครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถในการ

วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงให้เป็นที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (2541 : 10) เพื่อให้การดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงส่งผลต่อมาตรฐานด้านผู้เรียนอย่างแท้จริง

2. วิธีการพัฒนาครูพัฒนาครูด้านการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง โรงเรียน โนนศิลาสว่างวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศแบบมีส่วนร่วม

3. ผลการพัฒนาครูด้านการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของโรงเรียน โนนศิลาสว่างวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านความรู้ ความเข้าใจและด้านความสามารถด้านการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริงของโรงเรียน โนนศิลาสว่างวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ใช้การทดสอบและการสัมภาษณ์ พบว่า ผลการทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีคะแนนเฉลี่ย 13.40 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 44.67 และผลการทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีคะแนนเฉลี่ย 25.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.34 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.67 ด้านความสามารถในการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง การนิเทศแบบมีส่วนร่วม กิจกรรมดำเนินการคือ การพบปะเป็นรายบุคคลและการประเมินผลงาน ผลการดำเนินงาน พบว่า ผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 10 คน สามารถดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ตามขั้นตอนการวัดผล และประเมินผลทั้ง 8 ขั้นตอน ดังผลการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. การวิจัยสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูด้านการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง โรงเรียน โนนศิลาสว่างวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 พบว่า ส่วนใหญ่ครูยังมีการวัดผลประเมินผลนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ยังเป็นการทดสอบความรู้ความสามารถด้านทักษะพื้นฐานแบบเดิม โดยไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพทางการวิจัยในรอบที่ 2 ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับ สอดคล้องกับที่ สุภรณ์ สถาพงศ์ (2546 : 45) ที่ว่าการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา วิธีการเรียนรู้และความสนใจ การเรียนจากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบบูรณาการ ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงแนวคิด เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนแบบให้นักเรียนท่องจำ ผู้เรียนขาดการศึกษาจากความจริงรอบตัวเอง

ไม่ได้ฝึกความสามารถในการเลือกรับความจริง ทำให้แยกความจริงและความเท็จไม่เป็น การเรียน
 ไม่นั่นวิธีคิด ขาดจิตวิญญาณว่าอะไรไม่จริง โรงเรียนควรดำเนินการปรับปรุงเพื่อพัฒนาครูผู้สอน
 ให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ สำนักงานประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2551 : 28) ที่ว่า
 ครูผู้สอนควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาในด้านด้านการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง โดย
 การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เพราะจากการสังเกตพบว่าครูส่วนใหญ่ยัง
 สอนแบบบรรยาย การนำผลการประเมินไปปรับพฤติกรรมการเรียนและเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน
 มีน้อยซึ่งไม่เป็นการกระตุ้นและช่วยผู้เรียนอยากเรียนเพื่อเกิดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ
 กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 21) ที่พบว่า การวัดผลและประเมินผลของครูผู้สอนต้องคำนึงถึง
 องค์ประกอบ เช่น งานที่นำมาประเมินควรเป็นงานที่มีความหมาย ใช้วิธีการที่หลากหลายและ
 รอบด้าน กระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด
 ระดับสูง มีการปฏิสัมพันธ์ทางบวก กำหนดผลงานและมาตรฐานให้ชัดเจน เน้นการให้ผู้เรียน
 ได้คิดใคร่ครวญสะท้อนความรู้สึกรของตนเอง เน้นการกำหนดปัญหาที่สามารถถ้อยไปสู่อะไร
 ชีวิตประจำวันต้องทำอย่างต่อเนื่อง และงานที่ต้องให้ความรู้ความสามารถ ทักษะเชิงบูรณาการใน
 การเรียนรู้ จะเห็นได้ว่า การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ครูผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจ
 หลักการมีความรู้ในวิธีการ และมีทักษะในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางการประเมินผลที่ได้
 กำหนดไว้

2. ผลการพัฒนาครูด้านการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง โรงเรียน โนนศิลา
 สว่างวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ด้านความรู้ ความเข้าใจ
 และด้านความสามารถด้านการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง ใช้การทดสอบและการ
 สัมภาษณ์ พบว่า ผลการทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีคะแนนเฉลี่ย 13.40 คะแนน
 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 44.67 และผลการทดสอบหลังการประชุม
 เชิงปฏิบัติการ มีคะแนนเฉลี่ย 25.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.34 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.67
 ด้านความสามารถในการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง การนิเทศภายใน กิจกรรมดำเนินการ
 คือ การพบปะเป็นรายบุคคลและการประเมินผลงาน โดยดำเนินการ 2 วงรอบ พบว่า ผู้ร่วมวิจัย
 ทั้ง 10 คน สามารถดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ตามขั้นตอนการวัดผล
 และประเมินผลทั้ง 8 ขั้นตอน ดังผลการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และสามารถ
 เป็นรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่นำไปใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษาได้
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราวดี สวัสดิ์สุข (2549 : 160-166) ที่พบว่า รูปแบบการประเมินผล
 การเรียนรู้ตามสภาพจริงมีความเหมาะสมสามารถสื่อความเข้าใจได้ดี มีความเที่ยงตรง ครอบคลุม
 และมีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้เมื่อนำรูปแบบไปใช้จริงใน โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น โดยทั้งนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารและผู้ปกครองหรือกรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบไปปฏิบัติเห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการประเมินและเห็นว่าสามารถนำรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่พัฒนาได้ไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนบดี บัวใหญ่รักษา (2550 : 88-89) ที่พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษา และสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างแท้จริงมีการวัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง และนำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาตนเองของครู ผู้ครุมีอาชีพต่อไป ทำให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครู ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศิริ เตชะมัทธนนันท์ (2550 : 74) ที่พบว่า ครูผู้สอนมีเจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอยู่ในระดับดี ครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษามีสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลดีต่อการจัดการศึกษาที่ทำให้การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธชาวรรณ ไชยวุฒิศึก (2551 : 64-65) ที่พบว่า จากผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถสร้างกรอบการประเมินตามสภาพจริงที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนักวัดผล ศึกษานิเทศก์ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญการประเมินตามสภาพจริง และวิชาคณิตศาสตร์ และครูผู้สอนผู้ชำนาญการของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านการประเมินตามสภาพจริง ในเนื้อหาสาระทางการสอนคณิตศาสตร์ อีกทั้งมีประสบการณ์ในด้านการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล เมื่อนำกรอบการประเมินตามสภาพจริงทั้ง 16 กรอบ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อประเมินตามสภาพจริง พบว่า ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งตัวผู้เรียนและครูผู้สอน โดยครูผู้สอนปรับลดบทบาทของตนเองลง ไม่ให้เป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนเปลี่ยนจากผู้ออกความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนและผู้แนะนำ โดยเปลี่ยนให้ผู้เรียนได้มีบทบาทและความสำคัญ มีอิสระในการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานของความคิดของครูที่เหมาะสมสำหรับการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ คอนเฟอร์ (Confer. 2001 : 2573-A) ที่พบว่า ครูยังไม่เข้าใจแนวคิด และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ครูตั้งใจจะให้ชั้นเรียน เป็นชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลจากการใช้ข้อมูลเบื้องต้นเหล่านี้ ได้ระบุตัวบ่งชี้ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและแนวทางปฏิบัติ 5 ระดับ เมื่อได้ตัวบ่งชี้มาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและแนวทางปฏิบัติของครูผลการวิเคราะห์พบว่า ประการแรกเมื่อครูไม่พัฒนาพื้นฐานของ

ความคิดที่เหมาะสม เพื่อแนะแนวปฏิบัติใหม่ ครูมักจะสร้างแนวคิดที่ผิด ๆ บ่อย ๆ ซึ่งนำไปสู่การ
แสดงออกที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนได้ ประการที่สองเมื่อครูเป็นผู้เรียนเกี่ยวกับ
วิธีการเน้นนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญเพื่อการสอนและการเรียนรู้ครูจึงเป็นทั้งผู้สอนและผู้เรียนและปฏิบัติ
ด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด และทางปฏิบัติของครูจึงมีความเหมาะสมมากขึ้นและผลประการที่
สามพบว่า ครูบางคนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเกิดขึ้นก่อนการปฏิบัติการสอนที่เหมาะสมส่วน
ครูคนอื่น ๆ แสดงให้เห็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมซึ่งบอกว่าเข้าใจในแนวคิดแล้วทำให้การพัฒนาด้าน
การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ส่งผลให้ครูสามารถดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลตาม
สภาพจริงได้อย่างครบถ้วนตามขั้นตอนทั้ง 8 ขั้นตอนที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องและสนใจโดยทั่วไป

2 ประการ คือ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า การจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูมีความรู้
ความสามารถในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงได้ตามขั้นตอนทั้ง 8 ขั้นตอนได้ดียิ่งขึ้น
ดังนั้น โรงเรียนควรตระหนักและให้ความสำคัญการพัฒนาบุคลากรในการวัดผลประเมินผลตาม
สภาพจริง ตามกรอบ 8 ขั้นตอนที่วิจัยและส่งเสริมการใช้กิจกรรม โครงการร่วมในการพัฒนา
การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยจัดให้ครูได้ศึกษาเอกสารและการประชุมเชิงปฏิบัติการ
กลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

1.2 จากการวิจัยพบว่า การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงนั้น หลังจาก
จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศแบบมีส่วนร่วมแล้ว ครูเกิดทักษะและรู้จักแนวทาง
ในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้มีการวัดและ
ประเมินผลตามสภาพจริงควรให้ครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Knowledge)
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และเจตคติ (Attitude) และกระบวนการ
จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Process)

1.3 ผลจากการวิจัยที่พบว่า การนิเทศแบบมีส่วนร่วมเป็นช่วยเหลือซึ่งกันและกันของผู้บริหารโรงเรียน คณะนิเทศ ดังนั้น ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการวัดและประเมินผลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

1.4 ผลจากการวิจัยที่พบว่า การจัดให้ครูได้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศแบบมีส่วนร่วมทำให้ครู ได้รู้ถึงสภาพการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงให้เป็นไปตามแนวทางการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้น โรงเรียนต้องเร่งจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกให้นักเรียน ได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างเพียงพอ

1.5 ผลจากการวิจัยที่พบว่า ครูเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมากขึ้นหลังจากการพัฒนาตนเองจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ดังนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจ และเชื่อมั่นในวิธีการประเมินผล โดยให้เพิ่มสะสมงาน เพราะว่าเป็นวิธีการหนึ่งในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งเป็นวิธีการประเมินผลแนวใหม่ที่ได้รับการยอมรับว่าดี ฉะนั้นครูผู้สอนควรจะปฏิบัติอย่างจริงจัง เป็นระบบอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเรื่องวิจัยสภาพปัญหาของเขตพื้นที่ในการวัดและประเมินผล โดยใช้เพิ่มสะสมงาน

2.2 ควรทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.3 ควรทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินการวิธีการวัดผลและประเมินผลด้านจัดกระบวนการเรียนรู้ในรายกรณีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ